

§ 295

Yttrande över remiss om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken

KSN-2020-02716

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar för egen del

1. **att** Uppsala kommun vill understryka att finansieringsprincipen alltid skall gälla när staten vill utöka, ändra eller överföra uppgifter till den kommunala nivån.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

2. **att** avge yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet.

Sammanfattning

Uppsala kommun är inte utsedd remissinstans för utredningen Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna (SOU 2020:41), men önskar ändå avge ett yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet.

Huvudinriktningen är att rustning och matchning av arbetslösa från 2022 främst ska utföras av andra aktörer och att Arbetsförmedlingens arbete ska inriktas mot myndighetsansvar. De matchande insatserna är i första hand avsedda för personer som står relativt nära ett arbete medan de rustande insatserna är avsedda för personer som står längre ifrån arbetsmarknaden.

Utredningen behandlar frågor om vilka möjligheter kommuner har att delta i ett sådant system. Vad innebär det för de privata fristående aktörerna och hur påverkar det förhållandet mellan staten, kommunerna och marknaden är frågor som utredningen belyser.

Det är enligt utredningens bedömning tillåtet för kommunerna att på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen vara leverantörer av arbetsmarknadspolitiska tjänster som upphandlats enligt LOU eller i valfrihetssystem enligt LOV inom sina egna befogenheter. Befogenheterna sätter gränser för vad kommunerna får utföra.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-09-29

Utredningen bedömer det också som tillåtet för Arbetsförmedlingen att direkttilldelas en kommun ett kontrakt enligt LOU om tillhandahållandet av insatserna genom anlitan av leverantörer i konkurrens är otillräckligt. Arbetsförmedlingen har även möjlighet att ingå ett samarbete med en kommun för att uppnå gemensamma mål. I det samarbetet kan även ersättning till kommunen ingå. För att förbättra kommunernas möjligheter att medverka i den statliga arbetsmarknadspolitiken behöver vissa författningar ändras, vilket utredningen föreslår.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 september 2020
- Bilaga 1, Yttrande över remiss om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken
- Protokollsutdrag från arbetsmarknadsnämnden 24 september 2020 § 92

Yrkande

Fredrik Ahlstedt (M) yrkar:

att Uppsala kommun vill understryka att finansieringsprincipen alltid skall gälla när staten vill utöka, ändra eller överföra uppgifter till den kommunala nivån.

Beslutsgång

Ordförande ställer Fredrik Ahlstedts (M) ändringsyrkande mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Särskilt yttrande

Hanna Victoria Mörck (V) lämnar ett särskilt yttrande:

Bakgrunden till hela det här ärendet är ambitionerna från januaripartierna S, MP, C, L om att kaosprivatisera arbetsförmedlingen. Vänsterpartiet ser ett problem med att staten drar sig tillbaka från allt fler arenor och geografiska områden. Det skadar tilliten till det allmänna. Arbetsförmedlingen är en sådan aktör som ändå varit relativt spridd. Vänsterpartiet har stött det här ärendet om att söka om att bli en testkommun för att ta över ansvaret från arbetsförmedlingen lokalt. Det är ett intressant alternativ där det allmänna fortsatt tar ett ansvar för att den viktiga del som arbetsförmedling, omställning och livslångt lärande kan vara. Men i kommunal regi.

Jonas Petersson (C) lämnar ett särskilt yttrande:

Det är bra att Uppsala kommun lämnar ett yttrande över "Kommuner som utförare av

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-09-29

tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna SOU 2020:41” även om Uppsala kommun inte är en utsedd remissinstans. Centerpartiet ser med oro att framför allt personer som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden inte kommer i sysselsättning vilket utredningen föreslår åtgärder för att samordna och möjliggöra insatser från Arbetsförmedlingen, kommunerna och privata aktörer. Vi menar att det inte är rätt att bygga upp en kommunal arbetsförmedling som remissvaret andas. Inte minst på grund av vad utredningen konstaterar, att en kommun riskerar trycka ut redan etablerade jobbförmedlare och få ett otillbörligt försprång gentemot dem. Remissen utgår helt från vad som inte står i utredningen eller dess direktiv. Den målar upp en lösning för arbetsmarknadspolitiken som kräver flera lagändringar och ett helt annat sätt att fördela statliga pengar till kommunerna. Och dessutom utlovar man att Uppsala tänker skicka in en ny ansökan om att bli provkommun. Trots att man redan fått ett rungande nej och trots att ingenting tyder på att regeringen tänker utlysa ett sådant uppdrag att ansöka till.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2020-09-15

Diarienummer:
KSN-2020-02716

Handläggare:
Monika Lagerkvist

Yttrande över Remiss om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet.

Ärendet

Uppsala kommun är inte utsedd remissinstans för utredningen Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna (SOU 2020:41), men önskar ändå avge ett yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet.

Huvudinriktningen är att rustning och matchning av arbetslösa från 2022 främst ska utföras av andra aktörer och att Arbetsförmedlingens arbete ska inriktas mot myndighetsansvar. De matchande insatserna är i första hand avsedda för personer som står relativt nära ett arbete medan de rustande insatserna är avsedda för personer som står längre ifrån arbetsmarknaden.

Utredningen behandlar frågor om vilka möjligheter kommuner har att delta i ett sådant system. Vad innebär det för de privata fristående aktörerna och hur påverkar det förhållandet mellan staten, kommunerna och marknaden är frågor som utredningen belyser.

Det är enligt utredningens bedömning tillåtet för kommunerna att på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen vara leverantörer av arbetsmarknadspolitiska tjänster som upphandlats enligt LOU eller i valfrihetssystem enligt LOV inom sina egna befogenheter. Befogenheterna sätter gränser för vad kommunerna får utföra.

Utredningen bedömer det också som tillåtet för Arbetsförmedlingen att direkttilldela en kommun ett kontrakt enligt LOU om tillhandahållandet av insatserna genom anlitan­de av leverantörer i konkurrens är otillräckligt. Arbetsförmedlingen har även möjlighet att ingå ett samarbete med en kommun för att uppnå gemensamma mål. I det samarbetet kan även ersättning till kommunen ingå. För att förbättra kommunernas möjligheter att medverka i den statliga arbetsmarknadspolitiken behöver vissa författningar ändras, vilket utredningen föreslår.

Utredningen finns att läsa i sin helhet på regeringens [webbplats](#).

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen och kommunledningskontoret. Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 september att ställa sig bakom förslaget till yttrande.

Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag, dvs. att avge ett yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet.

Föredragning

Uppsala kommun gör bedömningen att kommuners möjligheter att delta i det arbetsmarknadspolitiska arbetet generellt ökar något och tillstyrker i stort utredningens förslag men anser också att förslagen inte är tillräckliga utifrån kommunens behov och ambitioner inom arbetsmarknadsområdet. Uppsala kommuns synpunkter kring detta utvecklas vidare i yttrandet, **bilaga 1**.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 september 2020
- Bilaga 1, Yttrande över remiss om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från arbetsmarknadsnämnden

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Datum:
2020-09-15

Diarienummer:
KSN-2020-02716

Arbetsmarknadsdepartementet

A2020/01492/A
a.remissvar@regeringskansliet.se

Handläggare:

Monika Lagerkvist, Moa Hast, Tuomo Niemelä

Yttrande över Remiss om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken

Uppsala kommun är inte en utsedd remissinstans för utredningens besvarande men Uppsala kommun önskar yttra sig utifrån kommunens starka intresse för och stora behov av att utveckla arbetsmarknadspolitiken lokalt. Uppsala kommun har i en tidigare skrivelse till arbetsmarknadsdepartementet ansökt om att bli försökskommun för ett ökat ansvar inom arbetsmarknadspolitiken utifrån de starka incitament och möjligheter kommunen har för att öka arbetskraftsdeltagandet i Uppsala. (KSN-2019-03035).

Uppsala kommun är medveten om utredningens innehåll och begränsning i sakfrågorna men utifrån ovan nämnda ansökan beklagar kommunen att utredningen inte innehåller några förslag i riktning med inlämnad ansökan om att utses till försökskommun och vill därför framföra en önskan om att sådana möjligheter utreds vidare.

Uppsala kommun ser positivt på att kommuners medverkan i de arbetsmarknadsinsatser som behandlas i utredningen även fortsatt är frivilliga och att kommuners möjligheter tydliggörs för att påverka den arbetsmarknadspolitiska situationen lokalt. Uppsala kommun tillstryker i stort utredningens förslag men anser samtidigt att förslagen inte är tillräckliga utifrån kommunens behov och ambitioner på området.

Kommunerna tar redan ett stort ansvar för enskilda arbetslösa, framför allt inom socialtjänsten och genom kommunala arbetsmarknadsinsatser. 4 381 uppsalabor var under 2019 i behov av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet. Uppsala kommun hade under 2019 en nettokostnad på ca 137 miljoner kronor för arbetsmarknadsinsatser. Vårt engagemang i Uppsalabornas behov av kommunens

stöd speglas även i deltagarantalet i arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning. 2019 deltog 2 558 uppsalabor i kommunens arbetsmarknadsinsatser och 12 663 elever tog del av vuxenutbildningens studieformer. Uppsala kommun föreslår utifrån ett stort kommunalt engagemang och åtagande inom arbetsmarknads- och utbildningsområdet att ett ökat kommunalt ansvar och utförande av arbetsmarknadsinsatser bör utredas vidare.

Ett ökat kommunalt uppdrag för enskilda ger kommunerna större möjligheter till helhetsansvar och underlättar och effektiviserar kommunernas arbete. Utredningen pekar på att det gällande vissa grupper också skulle kunna vara samhällsekonomiskt effektivare då de redan har en stor del av sina kontakter med kommunerna. Uppsala kommun har i sin ansökan om att bli försökskommun just uttryckt helhetsansvaret som en framgångsfaktor i arbetet med de arbetssökande. Genom den samlokalisering av vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser arbetsmarknadsnämnden genomfört i Uppsala ges deltagaren ett samlat stöd och en sammanhållen planering. Samordningen kring individen visar också på goda resultat. I Uppsala gick under 2019 30 procent av de som tagit del av arbetsmarknadsinsats till arbete efter avslutad insats och ytterligare 15 procent gick vidare till studier.

En fördjupad utredning kring kommunernas medverkan och ökat ansvar för arbetsmarknadspolitiken bör även belysa de övervältringskostnader som kommunerna drabbas av när det statliga ansvaret inte uppfylls. Uppsala kommun har tidigare skrivit till berörda departement och myndigheter kring kostnader för statliga ansvar och hur det påverkar kommunens ekonomi. Som exempel kan nämnas att kommunen påverkas av kostnader för initialt ekonomiskt bistånd (glappet) och oförändrad nivå på etableringsersättningen sedan den infördes 2010 vilket ökar behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd.

Som nämns i utredningen är staten huvudansvarig för den nationella arbetsmarknadspolitiken. Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att sammanföra arbetssökande med arbetsgivare, prioritera individer som står långt ifrån arbetsmarknaden och bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. Arbetsförmedlingen ska utforma sin verksamhet så att arbetsgivare och arbetssökande har tillgång till en likvärdig service i hela landet.

Uppsala kommuns bedömning är att vårt incitament och vår ambition till att verka för att de individer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska komma närmare arbetsmarknaden och i arbete, är starkare än det visat sig vara för Arbetsförmedlingen. Det är ofrånkomligt att kommunens incitament, att minska kostnader för försörjningsstöd och få ökade skatteintäkter genom fler i arbete, är betydligt starkare än Arbetsförmedlingens då dessa kostnader inte belastar staten. En ytterligare angelägenhet och drivkraft för kommunen att ta ett samlat ansvar är att vi genom arbete och studier kan minska utanförskapet och möjliggöra för individen att ta ansvar, frigöra och utveckla sina egna resurser för ett hållbart och självständigt liv.

Förslagen i utredningen syftar bland annat till att öka kommunernas möjligheter att vara delaktiga genom avtal och samarbeten med Arbetsförmedlingen. Men om Arbetsförmedlingen i samarbeten och upphandlingar inte prioriterar gruppen som står långt ifrån arbetsmarknaden torde utredningens förslag inte utgöra någon förändring eller utveckling på området och kommunens behov tillgodoses inte. Utredningens förslag riskerar att inte leda till fler samarbeten eller ingående av avtal kring personer som står långt från arbetsmarknaden och har försörjningsstöd då Arbetsförmedlingen förmedlat att de prioriterar de nyinskrivna arbetslösa.

Utredningen beskriver att om kommuner deltar i upphandlingar eller valfrihetssystem kräver det bland annat juridisk, ekonomisk och verksamhetsmässig kompetens. Detta bör mycket riktigt uppmärksammas då kommuner har olika förutsättningar. Men även då kommuner har denna kompetens kan upphandlingar vara oattraktiva för kommuner då engagemanget kan komma att kräva specialarrangemang exempelvis genom att kommunerna separerar verksamhet de bedriver på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen eller att kommunerna särredovisar uppdragen samt att avtalen kan innebära relativt korta åtaganden. Dessutom kan kommunernas möjligheter att vara agila påverkas negativt av upphandlingsförfarandet med dess långa svarstider och tiden tills insatsen kan starta.

Kommunernas medverkan i upphandling begränsas även av hur Arbetsförmedlingen väljer att utforma upphandlingarna. Kommunens möjlighet att exempelvis verka utanför kommungränserna är begränsad. För att kommuners deltagande i upphandling ska ske på riktigt krävs att de utformas på ett sätt som verkligen möjliggör kommuners deltagande. Arbetsmarknadsnämnden i Uppsala har inrättat ett dynamiskt inköpssystem (DIS) vilket är ett effektivt sätt att få nya och även mindre aktörer att kunna svara på anbud. Systemet är agilt och tiden från utskickat förfrågningsbeslut till start av insats är betydligt kortare än vid traditionell upphandling. Arbetsförmedlingen skulle kunna göra på ett liknande sätt för att både mindre, lokala företag och offentliga aktörer som begränsas av exempelvis krav på lokal verkan ska kunna delta i upphandling.

Det konstateras i utredningen att det behövs ett rättsligt stöd, som inte finns, för att Arbetsförmedlingen helt ska kunna lämna över uppgifter till kommuner genom delegation och att en sådan lösning kräver överväganden som går utöver utredningens uppdrag. Uppsala kommun vill framföra en önskan om att Arbetsförmedlingen mot ersättning borde ha möjlighet att helt lämna över vissa uppgifter till kommuner, en sådan möjlighet överensstämmer med den höga ambition Uppsala kommun har gällande arbetsmarknadspolitiska insatser.

Vi vill slutligen nämna att utredningen lyfter fram att det även kan finnas fördelar för en arbetssökande att få ta del av kommunernas kompetens och erfarenhet inom arbetsmarknadsområdet. Kommunernas närhet till, och kännedom om, vuxenutbildning och sfi kan också vara en fördel för den arbetssökande. Uppsala kommun anser att det är uppenbara fördelar för den arbetssökande att få en helhetslösning.

Uppsala kommun gör bedömningen att reformeringen av Arbetsförmedlingen kan gå längre än vad denna utredning fått i uppdrag att utreda. Vi föreslår därför en fördjupad utredning om ett ökat kommunalt ansvar för arbetsmarknadspolitiken. Uppsala kommun har även för avsikt att lämna in ny ansökan till arbetsmarknadsdepartementet om ett ökat ansvar för arbetsmarknadspolitiken i Uppsala utifrån sina förutsättningar och möjligheter att göra skillnad för uppsalaborna.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Lars Niska
Sekreterare

Arbetsmarknadsnämnden
Protokoll

Datum:
2020-09-24

Arbetsmarknadsnämndens protokoll torsdagen den 24 september 2020

Plats och tid

Stationsgatan 12, klockan 15:30-18:35

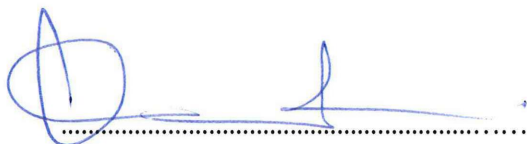
Paragrafer

86-97

Justeringsdag

Torsdag den 1 oktober 2020

Underskrifter

Mohamad Hassan (L), ordförande

Robin Kronvall (M), justerare

Lotta von Wowern, sekreterare

Arbetsmarknadsnämnden
ProtokollDatum:
2020-09-24

Närvarande

Beslutande

Mohamad Hassan (L), ordförande
Klas-Herman Lundgren (S), 1:e vice ordförande, deltar på distans
Robin Kronvall (M), 2:e vice ordförande
Josefine Andersson (M), deltar på distans
Maria Gauffin-Röjestål (S), deltar på distans
Pavlos Cavelier Bizas (S), deltar på distans
Roger Thelander (SD)
Beatriz Porles-Hedvåg (S), deltar på distans
Eva Moberg (KD), deltar på distans fr o m § 89
Charles Pylad (MP), deltar på distans
Torbjörn Björlund (V), deltar på distans
Tobias Hägglund (M), deltar på distans
Martin Viredius (S)
Mattias Johansson (C) deltar på distans t o m § 88

Ej tjänstgörande ersättare

Pia Holmqvist (S), deltar på distans
Anita Ericsson (L), deltar på distans
Mattias Johansson (C), deltar på distans §§ 89 - 92
Annette Stavenow Eriksson (C), deltar på distans
Åsa Samuelsson (KD), deltar på distans
Therese Rhann (V), deltar på distans
Julia Falkerby (MP), deltar på distans
Vania Luque Orrego (S), deltar på distans

Övriga närvarande

Direktör Lena Winterbom, stabschef Tuomo Niemelä, avdelningschef Ida Bylund Lindman, avdelningschef Ulrika Grönqvist, avdelningschef Henrik Jansson, enhetschef Peder Jacobsson, enhetschef Monika Lagerkvist, ekonomidirektör Peter S:t Cyr, strategerna Moa Hast, Tobias Åström Sinisalo, Karin Reuterdahl, Eva Hellstrand, kommunikatör Tove Stammers, Andrea Nerenberg, SACO-ombud

Justerandes signatur

Zik.

Utdragsbestyrkande

§ 92

Remiss av SOU 2020:41 Kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken

AMN-2020-00287

Beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** föreslå kommunstyrelsen lämna upprättat yttrande som Uppsala kommuns svar till arbetsmarknadsdepartementet.

Ersättaryttrande

Mattias Johansson (C) och Annette Stavenow Eriksson (C) anmäler ersättaryttrande enligt: Det är bra att Uppsala kommun lämnar ett yttrande över ”Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna SOU 2020:41” även om Uppsala kommun inte är en utsedd remissinstans.

Centerpartiet ser med oro att framför allt personer som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden inte kommer i sysselsättning vilket utredningen föreslår åtgärder för att samordna och möjliggöra insatser från Arbetsförmedlingen, kommunerna och privata aktörer. Vi menar att det inte är rätt att bygga upp en kommunal arbetsförmedling som remissvaret andas. Inte minst på grund av vad utredningen konstaterar, att en kommun riskerar trycka ut redan etablerade jobbförmedlare och få ett otillbörligt försprång gentemot dem.

Remissen utgår helt från vad som inte står i utredningen eller dess direktiv. Den målar upp en lösning för arbetsmarknadspolitiken som kräver flera lagändringar och ett helt annat sätt att fördela statliga pengar till kommunerna. Och dessutom utlovar man att Uppsala tänker skicka in en ny ansökan om att bli provkommun. Trots att man redan fått ett rungande nej och trots att ingenting tyder på att regeringen tänker utlysa ett sådant uppdrag att ansöka till.

Justerandes signatur

R.K.

Utdragsbestyrkande

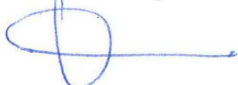
Arbetsmarknadsnämnden
ProtokollDatum:
2020-09-24**Sammanfattning**

Utredningen som heter "Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna" (SOU 2020:41) behandlar bland annat frågor om det är tillåtet för kommuner att leverera arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen inom nuvarande regelverk. Förutsättningarna för och konsekvenserna av att kommunerna levererar arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen redovisas också. Arbetsmarknadsnämndens bedömning är att förslagen är positiva men otillräckliga ur kommunens perspektiv.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2020-08-26

Justerandes signatur

R.k.

Utdragsbestyrkande